

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА РЕЖИСУРИ ТА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ІМЕНІ НАРОДНОЇ
АРТИСТКИ УКРАЇНИ ЛАРИСИ ХОРОЛЕЦЬ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТУДІЯ ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ВИДОВИЩ:
ВЕДУЧИЙ ТЕАТРАЛЬНИХ І КОНЦЕРТНИХ ПРОГРАМ,
ВИДОВИЩА ТА МАСОВІ СВЯТА**

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	026 «Сценічне мистецтво»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Акторська майстерність»
Спеціалізація	
	(за наявності)
Вид дисципліни	обов'язкова
	Форма навчання <u>денна, заочна</u>
	Навчальний рік <u>2023/20234</u>
	Кількість кредитів ECTS <u>7/210</u>
	Мова викладання, навчання й оцінювання <u>українська</u>
	Форма підсумкового контролю <u>екзамен</u>

Викладачі: Погребняк Галина Петрівна; Матушенко Валерій Борисович

Пролонгація за рішенням науково-методичної ради НАКККіМ

УДК 792.027(075.8)

Розробник:

МАТУШЕНКО Валерій Борисович, професор НАКККиМ, доктор філософії, кандидат культурології, професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець, Заслужений працівник культури України.

ПОГРЕБНЯК Галина Петрівна, доктор мистецтвознавства, професор кафедри режисури та акторської майстерності ім. народної артистки України Лариси Хоролець.

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту
сучасного мистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО:

В.о. зав. кафедри режисури та
акторської майстерності імені народної
артистки України Лариси Хоролець

Михайло
КУЛИНЯК

Віктор
ГИРИЧ

Протокол № 11 від «30» червня 2023 р.   Протокол № 13 від «21» червня 2023 р.

Погоджено з гарантом освітньої програми «Акторська майстерність»

Гарант освітньої програми Ольга ШЛЕМКО

Схвалено науково-методичною радою Академії
Протокол № 6 від «28» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

© Матушенко В.Б.,
Погребняк Г.П., 2023
© НАКККиМ, 2023

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки).

Навчальна дисципліна «Студія театралізованих видовищ» складається з 2 розділів: «Ведучий театральних та концертних програм» і «Видовища та масові свята». Дисципліна передбачена ОПП «Акторська майстерність», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня. Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна є обов'язковою, професійно формуючою і вивчається здобувачами вищої освіти на третьому курсі (у п'ятому та шостому семестрах). Формою підсумкового контролю є екзамен. Програма дисципліни містить тематику лекційних, практичних занять, модульного контролю та самостійної роботи. Дисципліна передбачає опанування знаннями щодо процесу виникнення та розвитку професії артиста-ведучого і формування професійно-методичної компетентності майбутнього спеціаліста з проведення театралізованих видовищ та масових свят.

Навчальна дисципліна «Студія театралізованих видовищ» має міждисциплінарні зв'язки з такими освітніми компонентами, як «Студія режисури», «Основи акторської майстерності і режисури», «Майстерність актора», «Сценічна мова», «Студія сценографії» та ін.

2. Мета дисципліни – ознайомити здобувачів з теоретичними та практичними компетентностями мистецтва ведучого, практичне оволодіння мистецтвом ведучого театральних програм, концертних заходів, масово-розважальних свят та видовищ, проведення видовищних свят для дітей, молоді та юнацтва для подальшого використання у своїй практичній діяльності, а також розуміння ролі видовищ і масових свят у розвитку сценічного мистецтва взагалі та у створенні масово-розважальних програм, вуличного видовища і в послідовному, систематичному та комплексному засвоєнні здобувачами знань щодо процесу зародження та розвитку видовищ і масових свят, змісту, художньої форми, основних організаційних засад і структури масових свят у різні історичні епохи, сучасного стану світової видовищної культури та формування вмінь щодо використання історичного досвіду створення масових свят і видовищ у практичній діяльності.

3. Завдання:

розділ «Ведучий театральних та концертних програм» :

- визначити важливу роль ведучого театральних, концертних і масово-розважальних програм та свят і його еволюційний процес у теорії та практиці сучасної культури;
- надання здобувачам теоретичних і практичних знань концертної творчості;
- розкрити особливості співпраці артиста-ведучого з режисером і його основними творчими помічниками;
- ознайомлення здобувачів з основними прийомами та методами активізації глядачів;
- створення сценарію концерту, масово-розважальної програми чи свята та здійснення групою здобувачів практичного показу;

- самостійне проведення здобувачами конкурсної-ігрової програми в ролі ведучого свята;

розділ «Видовища та масові свята»:

- надати здобувачам теоретичних знань з історії появи видовищ і масових свят;
- ознайомити з основними прийомами та методами активізації глядачів;
- ознайомити з методикою проведення масових свят та ігор;
- поглибити знання про форми, жанрове та видове розмаїття масового свята;
- ознайомити з етико-естетичними аспектами масового дійства, його соціально-психологічними механізмами та сформулювати вміння застосовувати їх у практичній діяльності;
- навчити оволодінню здобувачами вищої освіти навичками проведення ігор під час масових свят, розважальних та шоу-програм;
- ознайомити студентів із засобами ідейно-емоційного впливу масового свята та навчити їх творчо використовувати у майбутній професійній діяльності;
- навчити здобувачів творчо використовувати історичний досвід створення масових свят і видовищ у майбутній професійній діяльності.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми ОПП «Акторська майстерність»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність до абстрактного, критичного, креативного і образного мислення.

ЗК10. Здатність виявляти національну свідомість, патріотизм, дбати про національно-культурний і духовний розвиток України, плекати традиційні національні й загальнолюдські цінності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК2. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК3. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК4. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК6. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК8. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК9. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК11. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій.

СК13. Здатність розробляти і реалізовувати просвітницькі проєкти з метою популяризації сценічного мистецтва в широких верствах суспільства, в тому числі і з використанням можливостей театральної преси, телебачення, Інтернету.

СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК18. Впроваджувати інноваційні ідеї для створення актуальних соціокультурних товарів та послуг з урахуванням тенденцій розвитку креативних індустрій.

СК19. Здатність бути мовною особистістю, виявляючи мовну та мовленнєву компетентність, професійне володіти сценічним мовленням, красномовством, фаховою мовою сценічного мистецтва.

5. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН4. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПРН7. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН8. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПРН9. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПРН11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПРН14. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.

ПРН16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПРН17. Аналізувати та враховувати естетичні запити глядачів.

ПРН18. Знати основні закони психології творчості

ПРН21. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

ПРН22. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.

1. Програма навчальної дисципліни «Студія театралізованих видовищ» складається з семи модулів (2 розділи):

1. Ведучий театральних програм
2. Концертна творчість артиста-ведучого
3. Ведучий святкових заходів і подій
4. Ведучий дитячих свят і програм для молоді
5. Формування видовищ і масових свят
6. Видовища і свята в період XIII – початку XX століття
7. Видовища та масові свята в Україні й світі

**2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для денної форми навчання**

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усього	у тому числі						
лек	пр		сем	лаб	інд	м.к.	с.р.		
5 семестр									
МОДУЛЬ 1. ВЕДУЧИЙ ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ПРОГРАМ									
1.1	Історія виникнення мистецтва ведучого	8	2	2					4
1.2	Види художнього відтворення дійсності	8	2	2					4
1.3	Ведучий театралізованих програм	12	2	4					6
1.4	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 1 модуль	30	6	8				2	14
МОДУЛЬ 2. КОНЦЕРТНА ТВОРЧІСТЬ АРТИСТА-ВЕДУЧОГО									
2.1	Концертна творчість ведучого	8	2	2					4
2.2	Способи ведення концертів	10	4	2					4
2.3	Техніка, культура мови, психологічна підготовка і пластичне виховання ведучого	10	2	2					6
2.4	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 2 модуль	30	8	6				2	14
МОДУЛЬ 3. ВЕДУЧИЙ СВЯТКОВИХ ЗАХОДІВ І ПОДІЙ									
3.1	Особливості проведення різних святкових заходів	8	2	2					4
3.2	Проведення ведучим масово-розважальних програм	10	4	2					4
3.3	Організація та проведення ведучим конкурсів, фестивалів і виставок	10	2	2					6
3.4	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 3 модуль	30	8	6				2	14
МОДУЛЬ 4. ВЕДУЧИЙ ДИТЯЧИХ СВЯТ І ПРОГРАМ ДЛЯ МОЛОДІ									
4.1	Дитячі свята та їх проведення	10	2	2					6
4.2	Ведення конкурсно-ігрової програми на дитячому святі	10	2	4					4
4.3	Стиль та манера ведення розважальних програм для дітей і молоді	8	2	2					4
4.4	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 4 модуль	30	6	8				2	14
	Разом за 5 семестр	120	28	28				8	56
6 семестр									
МОДУЛЬ 5. ФОРМУВАННЯ ВИДОВИЩ І МАСОВИХ СВЯТ									
5.1	Компетентнісна актуальність навчальної дисципліни «Видовища і масові свята»	10	2	2					6
5.2	Обрядове походження свят	8	2	2					4
5.3	Свята античного світу	10	4	2					4
5.4	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 5 модуль	30	8	6				2	14
МОДУЛЬ 6. ВИДОВИЩА І СВЯТА В ПЕРІОД ХІІІ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ									
6.1.	Подвійний характер масових свят епохи феодалізму	14	4	4					6
6.2	Масові свята Європи та США у ХVІІІ –	14	2	4					8

	початку XX століття								
6.3	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 6 модуль	30	6	8				2	14
МОДУЛЬ 7. ВИДОВИЩА ТА МАСОВІ СВЯТА В УКРАЇНІ І СВІТІ									
7.1	Формування вітчизняних свят у першій половині XX століття	14	2	4					8
7.2	Розвиток свят в Україні та світі у другій половині XX – початку XXI століття	14	4	4					6
7.3	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 7 модуль	30	6	8				2	14
	Разом за 6 семестр	90	20	22				6	42
	Разом з дисципліни	210	48	50				14	98

для заочної форми навчання

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		заочна форма							
		усього	у тому числі						
лек	пр		сем	лаб	інд	м.к.	с.р.		
5 семестр									
МОДУЛЬ 1. ВЕДУЧИЙ ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ПРОГРАМ									
1.1	Історія виникнення мистецтва ведучого	9	1	-					8
1.2	Види художнього відтворення дійсності	10	1	1					8
1.3	Ведучий театралізованих програм	11	-	1					10
1.4	Модульний контроль							-	
	Разом за 1 модуль	30	2	2					26
МОДУЛЬ 2. КОНЦЕРТНА ТВОРЧИСТЬ АРТИСТА-ВЕДУЧОГО									
2.1	Концертна творчість ведучого	9	1	-					8
2.2	Способи ведення концертів	10	1	1					8
2.3	Техніка, культура мови, психологічна підготовка і пластичне виховання ведучого	11	-	1					10
2.4	Модульний контроль	-							
	Разом за 2 модуль	30	2	2				-	26
МОДУЛЬ 3. ВЕДУЧИЙ СВЯТКОВИХ ЗАХОДІВ І ПОДІЙ									
3.1	Особливості проведення різних святкових заходів	9	0,5	0,5					8
3.2	Проведення ведучим масово-розважальних програм	10	1	1					8
3.3	Організація та проведення ведучим конкурсів, фестивалів та виставок	11	0,5	0,5					10
3.4	Модульний контроль								
	Разом за 3 модуль	30	2	2				-	26
МОДУЛЬ 4. ВЕДУЧИЙ ДИТЯЧИХ СВЯТІ І ПРОГРАМ ДЛЯ МОЛОДІ									
4.1	Дитячі свята та їх проведення	8,5	-	0,5					8
4.2	Ведення конкурсно-ігрової програми на дитячо-юнацькому святі	8,5	-	0,5					8
4.3	Стиль та манера ведення розважальних програм для дітей та молоді	11	-	1					10
4.4	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 4 модуль	30	-	2				2	26
	Разом за семестр	120	6	8				2	104

<i>6 семестр</i>									
МОДУЛЬ 5. ФОРМУВАННЯ ВИДОВИЩ І МАСОВИХ СВЯТ									
5.1	Компетентнісна актуальність навчальної дисципліни «Видовища і масові свята»	9	0,5	0,5					8
5.2	Обрядове походження свят	9	0,5	0,5					8
5.3	Свята античного світу	12	1	1					10
5.4	Модульний контроль	-						-	
	Разом за 5 модуль	30	2	2				-	26
МОДУЛЬ 6. ВИДОВИЩА І СВЯТА В ПЕРІОД XIII – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ									
6.1.	Подвійний характер масових свят епохи феодалізму	14	1	1					12
6.2	Масові свята Європи та США у XVIII – початку XX століття	16	1	1					14
6.3	Модульний контроль	-							
	Разом за 6 модуль	30	2	2				-	26
МОДУЛЬ 7. ВИДОВИЩА І МАСОВІ СВЯТА В УКРАЇНІ І СВІТІ									
7.1	Формування вітчизняних свят у першій половині XX століття	13	1	-					12
7.2	Розвиток свят в Україні і світі у другій половині XX – початку XXI століття	15	1	-					14
7.3	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 7 модуль	30	2	-				2	26
	Разом за семестр	90	6	4				2	78
	Разом з дисципліни	210	12	12				4	182

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ «Ведучий театральних і концертних програм»

МОДУЛЬ 1. ВЕДУЧИЙ ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ПРОГРАМ

Тема 1.1. Історія виникнення мистецтва ведучого

Анотація до лекції 1.1.

Серед усіх відомих естрадних жанрів ведення концертів, театральних програм і свят – один із наймолодших. А корені цього естрадного жанру треба шукати в далекому минулому. Їх знаходять у хорі античного театру, в прологах італійської комедії масок, у виставах французьких комедіантів і жонглерів, німецьких шпільманів, українських скоморохів і балаганних дідів. Перехід від бородатого зазивали, який вигукував на голос свої жвавї промовляння, до естрадного артиста в ролі хизуватого коректного, іронічного “розважальника” і ведучого занадто різкий. Але схожість цих явищ не може бути простою випадковістю і говорить про те, що здавна існувала потреба якоїсь сполучної ланки між глядачами та артистами сцени. Історики естради не без підстави вбачають у цих народних потішниках далеких предків артистів-ведучих і конферансьє.

План

1. Історія виникнення мистецтва ведучого.
2. Еволюція концертної діяльності.
3. Перші професійні ведучі-конферансьє.
4. Українські ведучі ХХ століття.
5. Найкращі українські ведучі-конферансьє ХХІ століття.

Практичні заняття до теми 1.1. № 1

Завдання

Мета: розглянути історичні передумови появи професії ведучого та артиста ведучого-конферансьє і важливість цієї професії на даному історичному етапі.

Практичні завдання:

1. Розглянути історичні передумови появи професії ведучого та підготувати власну доповідь на цю тему (до 25 речень).
2. Розглянути питання еволюції концертної діяльності та підготувати доповідь на цю тематику (до 25 речень).
3. Розглянути історію виступів перших професійних ведучих конферансьє та підготувати власну доповідь на цю тему (до 25 речень).
4. Розглянути питання досягнення найкращих українських ведучих ХХ століття та підготувати власну доповідь на цю тему (до 25 речень).
5. Розглянути питання досягнення найкращих українських ведучих-конферансьє ХХІ століття та підготувати власну доповідь на цю тему (до 25 речень).
6. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповіді чи есе.
7. Практичне заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

1. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу ознайомитись з пропонованою літературою.

2. Самостійно подивитись роботу найкращих українських і світових ведучих-конферансьє.

3. Написати доповідь на тему «**Історія виникнення мистецтва ведучого**» (до 25 речень).

Література: 21–32, 34, 36–38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 59.

Тема 1.2. Види художнього відтворення дійсності

Анотація до лекції 1.2.

Жанр конферансу – найважливіший. Він заповнює близько 30% сценічного часу збірного естрадного концерту. Така протяжність пояснюється його особливими цілями. Конферанс – це *мистецтво спілкування*. Конферансьє, якого нерідко називають господарем концерту, основний провідник контактності. Його значення полягає зовсім не в оголошенні або подачі номерів програми та у виконанні жартів. Він підносить мистецтво засобами мистецтва, а різні жанри – засобами свого жанру. І це є прикладом інтеграції двох видів художнього відтворення дійсності : 1) засобами показу – під час театральної постановки і 2) засобами розповіді – в перервах театральних спектаклів відомі артисти виконували монологи, байки, куплети, уривки з поем, тобто композиційно завершені концертні номери.

План

1. Види художнього відтворення дійсності.
2. Засоби показу.
3. Засоби розповіді.
4. Спеціалізації ведучих.

Практичні заняття до теми 1.2. № 2

Мета: розглянути види художнього відтворення дійсності, засоби показу, засоби розповіді та спеціалізації ведучих.

Практичні завдання:

1. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично засвоїти види художнього відтворення дійсності.

2. Підготувати етюди (одинарні, парні та групові) з використанням засобу показу.

3. Підготувати етюди (одинарні, парні та групові) з використанням засобу розповіді.

4. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповіді.

5. Практичне заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Ознайомитись із запропонованою літературою.
  2. Самостійно подивитись види художнього відтворення дійсності у виконанні професійних ведучих-конференсьє.
  3. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично підготувати власний сценарний план проведення творчого заходу засобами показу та засобами розповіді.
  4. Написати доповідь на тему «**Види художнього відтворення дійсності**» (до 25 речень).
- Література : 21, 23–32, 34, 36, 37, 38, 44, 48, 49, 51, 53.*

Тема 1.3. Ведучий театралізованих програм

Анотація до лекції 1.3.

Жанр проведення театралізованих програм – дуже важливий. Створюючи сприятливий настрій залу, він конференсьє будує певну систему контактів, що йде від *особистісного* змісту, й підтримує її надалі до самого фіналу. Ця система контактів значно масштабніша, ніж, зазвичай, думають пересічні глядачі. Тому висока особистісна наповненість для такого артиста, мабуть, важливіша, ніж для іншого, і тому так нетерпима малозначність ведучого театралізованих програм, яка асоціюється з вульгарністю. Це стосується засобів гумору й сатири. Виступаючий артист-ведучий – це одночасно творча і життєва *особистість*.

План

1. Поняття «концерт».
2. Різновиди концертної діяльності.
3. Композиційна побудова концерту.
4. Проведення «збірних» концертів.
5. Проведення «тематичних концертів».
6. Проведення «театралізованих концертів» і програм.

Практичні заняття до теми 1.3. № 3

Мета: навчити здобувачів розбиратися у професійній термінології, знати види концертних заходів, театралізованих видовищ, драматургії театралізованого концерту та навчитися їх проводити в якості ведучого.

Практичні завдання:

1. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично підготувати композиційну побудову «збірного» концерту.
2. На основі запропонованого тематичного плану кожному студенту практично підготувати композиційну побудову «тематичного» концерту.
3. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично підготувати композиційну побудову «театралізованого» концерту чи програми.

4. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповіді.
5. Практичне заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1. Ознайомитись із пропонованою літературою.
2. Самостійно переглянути усі види концертних програм.
3. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично підготувати композиційну побудову «театралізованого» концерту чи програми.
4. Написати доповідь на тему «**Ведучий театралізованих програм**» (до 20 речень).

Література: 20–61.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Форму модульного контролю визначає викладач.

Умови модульного контролю (2 год. на модуль).

Кожен студент пише самостійну контрольну роботу згідно із тематикою першого модулю (теми: 1.1, 1.2, 1.3).

Теми для модульної контрольної роботи.

1. Історія виникнення мистецтва ведучого.
2. Еволюція концертної діяльності.
3. Перші професійні ведучі-конферансьє.
4. Українські ведучі ХХ століття.
5. Найкращі українські ведучі-конферансьє ХХІ століття.
6. Види художнього відтворення дійсності.
7. Засоби показу.
8. Засоби розповіді.
9. Спеціалізації ведучих.
10. Поняття «концерт».
11. Різновиди концертної діяльності.
12. Композиційна побудова концерту.
13. Проведення «збірних» концертів.
14. Проведення «тематичних концертів».
15. Проведення «театралізованих концертів» і програм.

МОДУЛЬ 2. КОНЦЕРТНА ТВОРЧІСТЬ АРТИСТА-ВЕДУЧОГО

Тема 2.1. Концертна творчість ведучого

Анотація до лекції 2.1.

У реаліях сьогодення ведучий повинен знати, що при запрошенні його вести концертну програму чи свято організатори заходів іноді не мають додаткових коштів для спеціального запрошення режисера концерту (свята).

Тому при підписанні угоди чи договору про співробітництво ведучий-артист розуміє, що саме на нього будуть покладені функції режисера-постановника та редактора усього заходу. Одразу після цього починається творчий процес. Спочатку ведучий обговорює із замовниками всі деталі та нюанси програми і готує сценарний план, де чітко та послідовно по хвилинах перелічені усі виступаючі на концерті артисти. Коли сценарний план повністю задовольняє організаторів програми, то ведучий (за необхідності) пише розгорнутий сценарій проведення концерту. Взагалі цим повинні займатися професійні сценаристи, але зважаючи на реалії сьогодення, коли багато артистів сидять без роботи, то нашим молодим студентам – майбутнім акторам і режисерам – треба вміти робити практично усе, що стосується концертної діяльності: написати літературний сценарій і сценарний план, провести усі види репетицій, бути і хореографом, і сценографом, і вокалістом, і гримером, і звукорежисером, і декоратором, і дизайнером, і художником, і ведучим – артистом програми. Якщо він володіє усіма цими професіями, то в нього є максимальна кількість шансів у сучасних складних умовах отримати улюблену творчу роботу.

План

1. Концертна творчість ведучого.
2. Спеціалізації ведучих.
3. Ведучий у ролі режисера та організатора концерту.
4. Ведучий у ролі редактора концерту.

Практичні заняття до теми 2.1. № 4

Мета: розглянути організацію, підготовку та проведення концертів й інших творчих заходів для становлення професійної майстерності молодого актора-ведучого.

Практичні завдання:

1. Кожному здобувачу підготувати власний сценарний план проведення концерту на будь-яку тематику.
2. Підготувати власні репризи та репліки до кожного виходу артиста на сцену для оголошення наступного концертного номеру.
3. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповіді.
4. Практичне заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично зробити сценарний план концерту та прописати всі репризи, репліки та підводки до кожного концертного номеру
2. Написати доповідь на тему «**Концертна творчість ведучого**» (до 20 речень).

Література : 21–34, 36–38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 59.

Тема 2.2. Способи ведення концертів

Анотація до лекції 2.2. № 1, 2

Для ведучого існує кілька способів ведення концертів і свят. Найвідоміший – це виходити кожного разу на сцену, оголошувати усіх артистів, бути хазяїном сцени, заповнювати усі паузи та перерви в програмі. Другий спосіб – це ведення з-за лаштунків, тобто не виходячи на сцену ведучий робить усі оголошення за кадром, не втрачаючи динаміку та темпоритм усієї програми. У цьому варіанті існують як позитивні моменти, так і негативні. До позитиву можна віднести те, що швидкість і динаміка концерту максимальні, час на вихід на сцену та зі сцени не втрачається. Крім того, ведучий за кадром може читати тексти з планшетів, папірців абсолютно не хвилюючись – на нього не дивляться глядачі. Тому присутня чітка дикція, голос, не збивається дихання, правильна артикуляція. А до негативу можна віднести те, що відсутнє живе спілкування ведучого з глядачами, тобто він не бачить очі й обличчя людей, таким чином, втрачається можливість створення чудової творчої атмосфери на концерті між ведучим і глядачами. Є ще один спосіб ведення концертів – це комбінований варіант. На початку та в кінці програми ведучий обов'язково виходить на сцену та оголошує номери, а в середині концерту – за кулісами. У цьому варіанті – створюється чудова атмосфера з початку програми, динаміка зберігається і без появи ведучого на сцені.

План № 1

1. Специфіка оголошення концертних номерів.
2. Складання тексту оголошень в концерті.
3. Вихід ведучого на сцену.
4. Створення образу ведучого в уяві глядачів.
5. Ведучий – хазяїн сцени.
6. Вedenня концертів та свят з використанням планшетів та папок.

План № 2

1. Способи ведення концертів.
2. Оголошення всіх номерів у програмі концерту.
3. Вedenня концертів з-за лаштунків (дикторська робота ведучого).
4. Комбінований спосіб ведення концертів.
5. Виклик виконавців на «біс».

Практичні заняття до теми 2.2. № 5

Мета: розглянути усі види та способи ведення концертів і свят та всі нагальні питання, що виникають перед ведучим в момент проведення концертів.

Практичні завдання:

1. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично підготувати тексти оголошень в концерті чи святі.
2. Підготувати уривки усіх видів та способів ведення концертів.
3. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповіді.
4. Практичне заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

1. Ознайомитись із запропонованою літературою.
2. Підготувати тексти оголошень для кожного номера усіма трьома способами ведення концерту.
3. Кожному студенту практично показати проведення концертних програм трьома різними способами.
4. Написати доповідь на тему «Способи ведення концертів» (до 20 речень).

Література: 21, 23–29, 33, 36–40, 42–47.

Тема 2.3. Техніка, культура мови, психологічна підготовка і пластичне виховання ведучого

Анотація до лекції 2.3.

Професійна майстерність і культура мовлення ведучого повинні бути на найвищому рівні. Для цього наші студенти – майбутні ведучі – повинні з першого курсу ходити на всі пари зі сценічної мови, акторської майстерності та мистецтва ведучого й конференсу. І це ще не все. Щоб оволодіти гарною сценічною мовою, треба багато читати, репетирувати, говорити. Бажано мати значний культурний світогляд: ходити на концерти, в театри, на виставки, фестивалі, свята, урочистості, в музеї, дивитися спортивні змагання тощо. У роботі над матеріалом треба уникати слів-паразитів, зокрема : „е-е”, „так”, „ну”, „і-і”, „о-о”, „а-а” тощо. Техніка та культура мовлення ведучого повинні бути відпрацьовані в автоматичному режимі, наприклад, коли з-залу лунає якесь непристойне слово, то його не можна повторювати чи відповідати таким же образливим. Треба взяти себе в руки, заспокоїтись і відповісти гідно й культурно та, не ображаючи нікого, продовжити програму.

План

1. Вишукана сценічна мова ведучого.
2. Техніка і культура мови ведучого концертів.
3. Психологічна підготовка ведучого.
4. Пластичне виховання ведучого.
5. Налаштування живого зв'язку з глядачем через спілкування.

Практичні заняття до теми 2.3. № 6

Мета: розглянути усі елементи техніки, культури сценічної мови, психологічної підготовки та пластичного виховання ведучого під час проведення концертної творчості.

Практичні завдання:

1. На основі запропонованого тематичного плану кожному здобувачу практично підготувати власну сценку з уривку проведення концерту.
2. Продемонструвати техніку та культуру мовлення ведучого.
3. Змодельювати ситуацію психологічної підготовки ведучого.
4. Продемонструвати пластичне виховання ведучого.

5. Показати елементи живого спілкування ведучого з глядачами.
6. Практичне заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

1. Ознайомитись із запропонованою літературою.
2. Підготувати тексти оголошень номерів в концертній програмі.
3. Кожному студенту практично продемонструвати техніку сценічної мови, культуру мовлення, психологічну підготовку та пластичну підготовку як ведучого концертних і святкових програм.
4. Написати доповідь на тему «**Техніка, культура мови, психологічна підготовка та пластичне виховання ведучого концертних і театралізованих програм**» (до 20 речень).

Література: 21, 23–29, 33, 36–40, 42–47.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Форму модульного контролю визначає викладач.

Умови модульного контролю (2 год. на модуль).

Кожен здобувач пише самостійну контрольну роботу згідно із тематикою другого модулю (теми: 2.1, 2.2, 2.3).

Теми для модульної контрольної роботи.

1. Концертна творчість ведучого.
2. Спеціалізації ведучих.
3. Ведучий у ролі режисера та організатора концерту.
4. Ведучий у ролі редактора концерту.
5. Специфіка оголошення концертних номерів.
6. Складанні тексту оголошень у концерті.
7. Вихід ведучого на сцену.
8. Створення образу ведучого в уяві глядачів.
9. Ведучий – хазяїн сцени.
10. Ведення концертів і свят із використанням планшетів та папок.
11. Способи ведення концертів.
12. Оголошення всіх номерів у програмі концерту.
13. Ведення концертів з-за лаштунків (дикторська робота ведучого).
14. Комбінований спосіб ведення концертів.
15. Виклик виконавців на «біс».
16. Вишукана сценічна мова ведучого.
17. Техніка і культура мови ведучого концертів.
18. Психологічна підготовка ведучого.
19. Пластичне виховання ведучого.
20. Налагодження живого зв'язку з глядачем через спілкування.

МОДУЛЬ 3. ВЕДУЧИЙ СВЯТКОВИХ ЗАХОДІВ І ПОДІЙ

ТЕМА 3.1. Особливості проведення різних святкових заходів

Анотація до лекції 3.1.

Професійний артист-ведучий сьогодні повинен вміти проводити різноманітні заходи й урочистості. Процес підготовки та тренування молодих акторів, ведучих повинен відбуватися дуже ретельно та якісно під час навчального процесу в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв. Програма навчальної підготовки для молодих режисерів і акторів-ведучих складена так, щоб вони могли входити в процес мистецтва ведучого злагоджено та професійно з 1-го по 4-й курс.

План

1. Особливості проведення різних святкових заходів і відзначення різноманітних подій.
2. Свято та його особливості.
3. Проведення ведучим днів народжень.
4. Проведення ведучим сімейних свят.
5. Проведення випускних вечорів і зустрічей однокурсників.
6. Проведення календарних свят і тематичних програм.
7. Категорії ведучих.

Практичне заняття до теми 3.1. № 7

Мета: навчити здобувачів готуватися та проводити на високому художньо-професійному рівні різноманітні святкові заходи: дні народження, сімейні свята. Урочистості, випускні вечори тощо.

Практичні завдання :

1. Тренування зі здобувачами відзначення святкових подій.
2. Особливості практичних репетицій для проведення свят.
3. Відпрацювання етюдів для проведення днів народжень.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

1. Ознайомитись із запропонованою літературою.
2. Вивчити особливості проведення різних святкових заходів.
3. Підготувати власні мовні етюди на запропоновану тематику проведення святкових заходів.
4. Самостійно переглянути різні святкові заходи та події.
5. Написати невелику доповідь за темою «Проведення святкових заходів».

Література: 21, 22, 24, 26–30, 32, 34, 36–38, 44, 48, 49.

ТЕМА 3.2. Проведення ведучим масово-розважальних програм

Анотація до лекції 3.2.

Сучасний ведучий масово-розважальних програм, свят, концертів, театралізованих заходів, щоб бути сьогодні «в тренді», повинен вміти:

- проводити всі види свят: день народження людини, ювілей компанії, організації, закладу; хрестини, весілля, сватання, заручини;
- дитячі свята (це гарна школа навчитися вільно спілкуватися з дитиною, а потім із дорослими);
- вміти проводити офіційні заходи, як-от: академічні концерти, відкриття музеїв, виставок, Палаців культури, шкіл, будинків, лікарень, мостів, станцій метро, тролейбусних, автобусних, трамвайних ліній; “перший дзвінок”, видача дипломів тощо;
- вміти проводити як ведучий-конферансьє масово-розважальні заходи, зокрема концерти, шоу-програми, фестивалі, телемарафони, народні гуляння, масові заходи, випускні вечори, зустрічі однокурсників тощо;
- вміти проводити спортивні змагання та заходи, зокрема: коментатор футбольного, хокейного, баскетбольного матчу, ведучий спортивного свята – футболу, волейболу, гандболу, тенісу, боксу тощо;
- вміти проводити вечори відпочинку, як ведучий МС-діджей;
- працювати на телебаченні як ведучий телевізійних програм і шоу;
- мати досвід роботи на радіо та попрацювати ведучим радіопрограм чи радіо-діджеєм.

План лекції № 1

1. Організація та проведення свят і ювілеїв.
2. Організація та підготовка проведення дитячих свят.
3. Проведення академічних концертів та офіційних заходів.
4. Проведення масово-розважальних програм, свят та шоу.

План лекції № 2

1. Проведення та коментування спортивних заходів і турнірів.
2. Проведення вечорів відпочинку як діджей МС.
3. Проведення телевізійних програм і телемарафонів.
4. Проведення радіопрограм і урочистостей.

Практичні заняття до теми 3.2. № 8

Мета: навчити студентів якісно та чітко готуватися до проведення артистом-ведучим різноманітних масово-розважальних програм та свят.

Практичні завдання:

1. Організація та проведення свят і ювілеїв.
2. Організація та підготовка проведення дитячих свят.

3. Проведення академічних концертів і офіційних заходів.
4. Проведення масово-розважальних програм, свят і шоу.
5. Проведення та коментування спортивних заходів і турнірів.
6. Проведення вечорів відпочинку як діджей МС.
7. Проведення телевізійних програм і телемарафонів.
8. Проведення радіопрограм і урочистостей.
9. Практичне заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

1. Ознайомитись із запропонованою літературою.
2. Підготувати сценарний план проведення свята, ювілею, дня народження тощо.
3. На основі сценарного плану підготувати сценарій проведення масово-розважальної програми чи свята.
4. Особисто переглянути проведення професійними ведучими масово-розважальних програм і свят.

Література: 21, 22, 24, 26–30, 32, 34, 36–38, 44, 48, 49.

ТЕМА 3.3. Організація та проведення ведучим конкурсів, фестивалів і виставок

Анотація до лекції 3.3.

За останні роки в сучасному житті для молодих артистів-ведучих чудовою практикою майбутньої професійної діяльності є організація та проведення фестивалів, конкурсів і різноманітних виставок. Можна пригадати проведення в Україні у 2005 році першого Міжнародного фестивалю «Євробачення» у Палаці спорту у зв'язку з перемогою народної артистки України Руслани Лижичко на фестивалі «Євробачення-2004» у Стамбулі. За умовами цих змагань, наступний фестиваль приймає у себе країна, артист якої переміг на останньому конкурсі. А також згадаємо проведення в Україні футбольного чемпіонату Європи у червні-липні 2012 року (святкові заходи – концерти «Відкриття» та «Закриття чемпіонату») і ще один фінал популярного конкурсу «Євробачення-2017» у травні 2017 року в Міжнародному Виставковому Центрі (м. Київ, Броварський пр-т, 15). Ми можемо також згадати ще один фінал Ліги Чемпіонів Європи з футболу серед чоловічих і жіночих команд, що проходив у травні 2018 року в НСК «Олімпійський» і стадіоні «Динамо» ім. Валерія Лобановського. Особливість проведення цих фестивалів, конкурсів і свят полягає в тому, що на кожному заході працюють кілька десятків, а то й сотні різноманітних артистів-ведучих, що ведуть програми, викликають на сцену учасників, заповнюють паузи, працюють з публікою. Наприклад, у травні 2018 року перед фіналом Ліги чемпіонів рух транспорту на Хрещатику був перекритий, а сама вулиця Хрещатик перетворилася на кілька десятків окремих локацій, де працювали ведучі та проводили конкурси, ігри, спортивні вікторини, вручали глядачам-учасникам конкурсів спеціальні футбольні сувеніри. А також треба нагадати, що з 2005

по 2020 роки (до початку коронавірусного захворювання) у Києві, щороку в березні-квітні, в МВЦ (Міжнародному виставковому центрі, Броварський проспект, 15) проходила Міжнародна виставка «Весілля», на якій брали участь представники від 10 до 30 країн світу. Оскільки, як Президент «Клубу Київських Ведучих», автор був співорганізатором цієї виставки, то по 2020 рік студенти НАКККіМ (актори-ведучі та режисери) брали активну участь у проведенні цієї виставки й отримували великий практичний досвід як артисти-ведучі. Сподіваємось, що після перемоги України у жорстокій війні з Росією організацію та проведення цих Міжнародних виставок у Києві буде відновлено.

План

1. Організація та проведення ведучим різноманітних конкурсів.
2. Організація та проведення артистом-ведучим різноманітних Міжнародних і Всеукраїнських фестивалів.
3. Організація та проведення артистом-ведучим різноманітних Міжнародних і Всеукраїнських виставок.

Практичні заняття до теми 3.3. № 9

Мета: навчити здобувачів підготуватися та самостійно проводити в якості ведучого фестивалі, різноманітні конкурси та виставки.

Практичні завдання:

1. Репетирування зі здобувачами проведення різноманітних конкурсів.
2. Моделювання зі студентами проведення Міжнародних і Всеукраїнських фестивалів.
3. Варіативне моделювання зі студентами проведення виставок.
4. Практичні завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.

1. Ознайомитись з необхідною літературою.
2. Підготувати власний сценарний план проведення конкурсів, фестивалів, виставок.
3. Підготувати власний сценарій проведення конкурсу, фестивалю, виставки.
4. Самостійно переглянути фестивалі, виставки, конкурси та написати невелику доповідь (20–25 речень).

Література: 21, 22, 24, 26–30, 32, 34, 36–38, 44, 48, 49.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Форму модульного контролю визначає викладач.

Умови модульного контролю (2 год. на модуль).

Кожен здобувач пише самостійну контрольну роботу згідно із тематикою третього модулю (теми: 3.1, 3.2, 3.3)

Теми для модульної контрольної роботи.

1. Особливості проведення різних святкових заходів і відзначення різноманітних подій.

2. Свято та його особливості.

3. Проведення ведучим днів народжень.

4. Проведення ведучим сімейних свят.

5. Проведення випускних вечорів і зустрічей однокурсників.

6. Проведення календарних свят і тематичних програм.

7. Категорії ведучих.

8. Організація та проведення свят і ювілеїв.

9. Організація та підготовка проведення дитячих свят.

10. Проведення академічних концертів і офіційних заходів.

11. Проведення масово-розважальних програм, свят і шоу.

12. Проведення та коментування спортивних заходів і турнірів.

13. Проведення вечорів відпочинку в якості діджея МС.

14. Проведення телевізійних програм і телемарафонів.

15. Проведення радіопрограм і урочистостей.

16. Організація та проведення ведучим різноманітних конкурсів.

17. Організація та проведення артистом-ведучим різноманітних міжнародних і всеукраїнських фестивалів.

18. Організація та проведення артистом-ведучим різноманітних міжнародних та всеукраїнських виставок.

МОДУЛЬ 4. ВЕДУЧИЙ ДИТЯЧИХ СВЯТ І ПРОГРАМ ДЛЯ МОЛОДІ

ТЕМА 4.1. Дитячі свята та їх проведення

Анотація до лекції 4.1.

Дуже важливий сегмент у роботі професійного ведучого-артиста становить проведення дитячих програм і конкурсів. Таких програм може бути досить багато, наприклад свято першого дзвінка, прощання з першою вчителькою – випуск школярів 4 класу, день Святого Миколая (19 грудня), Новорічне свято в школі, день захисту дітей (1 червня) та випускний вечір після 11 класу.

Специфікою проведення програми для юнаків і школярів є те, що діти, незважаючи на те, що їм при завершенні школи вже виповнюється чи виповнилось 17 або 18 років, залишаються дітьми, і вимагають до себе з боку ведучого особливого, більш прихильного ставлення, ніж дорослі.

План

1. Особливості дитячих свят.

2. Шкільні дитячі програми та їх специфіка.

3. Новорічні дитячі свята.

4. Проведення випускних вечорів і дитячих днів народжень.

5. Проведення спортивно-дитячих свят.

Практичні заняття до теми 4.1. № 10

Мета: відпрацювати зі студентами важливість і складність проведення програм для дітей та юнацтва. Застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичні завдання:

1. Виконання здобувачами практичних завдань з проведення дитячих свят.
2. Моделювання проведення шкільних дитячих програм.
3. Самостійне ведення студентами конкурсно-ігрових програм.
4. Варіативне проведення конкурсів для юнаків та молоді.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.

1. Самостійно опрацювати необхідну літературу.
2. Ретельно підготуватись до експрес-опитування.
3. Самостійно відпрацювати ігри та конкурси для дітей.
4. Брати активну участь у проведенні практичних занять.
5. Самостійно відвідати запропоновані викладачем дитячі заходи.

Література: 20,25,27,32,34,39,40,42,47.

ТЕМА 4.2. Ведення конкурсно-ігрової програми на дитячому святі

Анотація до лекції 4.2.

Коли артист-ведучий веде програми та свята для дорослих, то не треба за них знаходити слова, довго чекати на промову, а з дітьми все навпаки. Іноді їм треба підказати, що говорити, а буває, навпаки – після підказки одразу відчувається образа. Буває, що хтось із дітей бурхливо вимагає сказати побажання, а не може поєднати слова в речення. Деякі діти навіть на випускному балу дивляться на своїх батьків і бояться сказати зайве слово. Крім того, ведучий повинен знати, що діти постійно хочуть змагатися в будь-яких ситуаціях. Це стосується не тільки оцінок в їх табелях, а й того, хто більше знає, хто краще бігає, хто вище стрибає, хто може однокласницю взяти на руки та виконати якесь завдання. Усі ці моменти ведучий повинен знати, враховувати і вставляти у свій сценарій проведення розважальної програми для дітей і юнацтва.

План

1. Підготовка до конкурсно-ігрової програми з дітьми.
2. Зустріч зі школярами та їх батьками і вчителями.
3. Складання сценарного плану дитячого заходу.
4. Обговорення всіх ігор, вікторин і конкурсів безпосередньо з дітьми та батьками.
5. Підготовка сценарію з врахуванням конкурсів, ігор, вікторин і тематики, запропонованої дітьми.
6. Варіативні моделювання проведення дитячих свят і заходів.

Практичні заняття до теми 4.2. № 11

Мета: підготувати здобувачів до самостійної організації, підготовки та проведення на високому професійному рівні дитячо-юнацьких конкурсно-ігрових програм.

Практичні завдання:

1. Провести підготовку до конкурсно-ігрової програми з дітьми.
2. Розбитися на групи та змоделювати зустріч ведучого зі школярами та їх батьками і вчителями.
3. Кожному здобувачу підготувати власні сценарні плани дитячого заходу.
4. Практичне завдання виконується кожним здобувачем індивідуально.

Практичні заняття до теми 4.2. № 12

Практичні завдання:

1. Змоделювати ситуацію обговорення всіх ігор, вікторин і конкурсів безпосередньо з дітьми та батьками.
2. Підготувати сценарій проведення дитячо-юнацької програми з врахуванням конкурсів, ігор, вікторин та тематики, запропонованої дітьми.
3. Зробити варіативні моделювання проведення дитячих свят та заходів.
4. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.

1. Ознайомитись з необхідною літературою.
  2. Підготувати власні конкурси, ігри та вікторини для дітей різного віку.
  3. Підготувати декілька варіантів проведення конкурсно-ігрових програм.
  4. Самостійно переглянути організацію та проведення дитячих заходів.
- Література: 21, 24, 26, 27, 29, 30, 32–35, 37, 45.*

ТЕМА 4.3. Стиль і манера ведення розважальних програм для дітей та молоді

Анотація до лекції 4.3.

Що стосується стилю та манери ведення розважальних програм для дітей та молоді, то в кожного професійного ведучого повинен бути свій стиль і манера. А найбільш прагматичним на сьогодні є стиль, де все тримається на повазі один до одного. Ведучий з повагою ставиться до замовників і гостей свята, вони довіряють своєму ведучому та приймають всі ігри, вікторини та конкурси, які він проводить. Все відбувається з посмішкою, всім комфортно, радісно. Ведучому й замовнику водночас стиль і манера ведення свята подобаються. Усі діти й дорослі отримують насолоду від програми. До цього треба прагнути сучасним ведучим.

План

1. Стиль проведення ведучим розважальних програм для дітей..
2. Манера ведення ігор, вікторин та програм для дітей і юнацтва.
3. Методи і прийоми роботи з дітьми різних вікових категорій.

Практичні заняття до теми 4.3. № 13

Мета: освоєння здобувачами стилів і видів ведення розважальних програм для дітей та молоді. Застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці при проведенні практичних занять.

Практичні завдання:

1. Виконання етюдів на зміну стилю при веденні розважальних програм для дітей і юнацтва.
2. Моделювання участі дітей у проведенні програм ведучим.
3. Моделювання залучення вчителів і батьків при проведенні масових заходів.
4. Практичне завдання виконується кожним здобувачем індивідуально.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.3.

1. Ознайомитись з необхідною літературою.
2. Підготувати власні конкурси та ігри з дитячою тематикою.
3. Групами по 4–5 здобувачів проводити ігри з розподіленням на ролі «ведучий» та «діти».
4. Самостійно переглянути організацію та проведення дитячих заходів.

Література: 21, 24, 26, 27, 29, 30, 32–35, 37, 45.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Форму модульного контролю визначає викладач.

Умови модульного контролю (2 год. на модуль).

Кожен здобувач пише самостійну контрольну роботу згідно із тематикою четвертого модулю (теми: 4.1, 4.2, 4.3).

Теми для модульної контрольної роботи.

1. Особливості дитячих свят.
2. Шкільні дитячі програми та їх специфіка.
3. Новорічні дитячі свята.
4. Проведення випускних вечорів і дитячих днів народжень.
5. Проведення спортивно-дитячих свят.
6. Підготовка до конкурсно-ігрової програми з дітьми.
7. Зустріч зі школярами та їх батьками і вчителями.
8. Складання сценарного плану дитячого заходу.
9. Обговорення всіх ігор, вікторин і конкурсів безпосередньо з дітьми та батьками.
10. Підготовка сценарію з врахуванням конкурсів, ігор, вікторин і тематики, запропонованої дітьми.
11. Варіативні моделювання проведення дитячих свят і заходів.
12. Стиль проведення ведучим розважальних програм для дітей..
13. Манера ведення ігор, вікторин та програм для дітей і юнацтва.
14. Методи і прийоми роботи з дітьми різних вікових категорій.

Розділ «Видовища та масові свята»

МОДУЛЬ 5. ФОРМУВАННЯ ВИДОВИЩ І МАСОВИХ СВЯТ

ТЕМА 5.1. Компетентнісна актуальність навчальної дисципліни «Видовища і масові свята»

Анотація до лекції 5.1.

Актуальність навчальної дисципліни «Видовища і масові свята», її роль і значення в професійному становленні. Мета й основні завдання навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна в процесі формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Програмні результати навчання.

Змістовні модулі, тематичний план лекційних занять, завдання для семінарських, практичних занять і самостійної роботи. Методика оцінювання запропонованих у дисципліні видів навчальної та практичної роботи. Теми для проєктної презентації.

План

1. Актуальність навчальної дисципліни «Видовища та масові свята», її роль, місце в культурологічному знанні.
2. Мета та основні завдання навчальної дисципліни.
3. Набуті при засвоєнні запропонованого навчального матеріалу компетентності.
4. Тематичний план і методика оцінювання.

Практичні заняття до теми 5.1. № 14

Тема: Соціальна суть і функції масового свята

Мета: розтлумачити здобувачам концепт “масове свято”. Показати, що свято – багатофункціональне суспільне явище, яке відображає життя кожної людини й суспільства в цілому. Розкрити громадський публічний характер свята, що проводиться в різних масштабах (світу, континенту, держави, адміністративної чи етнографічної одиниці, виробничого чи навчального колективу). Довести, що свято – важлива комплексна форма культурно-освітньої діяльності, урочисте ознаменування тих чи інших пам’ятних історичних подій у житті людей. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. Розкрити сутність масового свята як особливого типу соціальних дій людей, яких об’єднує спільна мета, втілює світогляд відповідного суспільства, його політичні, моральні та естетичні ідеали.
2. Показати зв’язок свята з переломними, етапними моментами в житті природи, суспільства, людини.
3. Виявити розповсюдження й зростання популярності масового свята – ознака глибинності його соціально-психологічного коріння.

4. З'ясувати, що свято – це продовження життя суспільства, його буднів.

5. Окреслити зв'язок інтенсивного ритму життя, напруженої трудової діяльності з необхідністю святкової розрядки.

6. Віднайти основні риси, що створюють святковість як особливий стан людини під впливом конкретного свята (відчуття особистої причетності; прагнення до широкого спілкування; особлива емоційна налаштованість, викликана суспільним настроєм).

7. Результати практичного завдання заняття оформити у вигляді доповідей на теми (за вибором студентів): «Святкова ситуація як соціально-психологічна основа свята»; «Класифікація свят за типом святкової ситуації» (при написанні доповіді здобувачам слід врахувати: всесвітні або загальні, такі, що відповідають найбільш масштабним, значним подіям, мають всесвітньо-історичне значення, відображають епохальні події історії та сучасності, переломні моменти в природі; локальні, такі, що викликані подією, яка має значення для певної соціальної спільноти (нації, народності, вікової або професійної групи тощо), місцевості (області, республіки, міста, села, селища), громадських закладів (навчальних установ, виробничих тощо); особистісні, такі, що викликані подією, що має значення для окремої особистості, сім'ї, групи людей).

8. Практичне завдання заняття виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.1.

1. Опрацювати лекційний матеріал до теми 5.1.

2. Використовуючи вказану літературу, підготувати доповіді на такі теми (за вибором здобувачів): «Основні риси свята» (при написанні доповіді студентам слід врахувати: соціально-історичний, колективний характер; безперервність, наступність; зв'язок із закономірними ритмічними явищами життя: ритмом природи, міфологічними уявленнями та історичним часом); «Функції свята: компенсаторна, комунікативна, виховна»; «Типи поведінки людей у святі: зміна стереотипу поведінки, емоційна розрядка, компенсаторні прагнення».

Література: 1, 16–18, 25.

Тема 5.2. Обрядове походження свят

Анотація до лекції 5.2.

Поняття “обряд” і сукупність встановлених звичаєм дій людей, поєднаних суспільними або побутовими традиціями. Обряди як соціально-культурні дії людей, які викликає святкова ситуація. Первісні обрядові дійства як основа виникнення традиційних свят. Традиція як сукупність елементів соціальної та культурної спадщини, що передаються від покоління до покоління в суспільстві впродовж тривалого часу. Звичаєва культура в структурі прадавніх

слов'янських свят. Звичаї як сукупність правил поведінки людей, що склались у процесі їхнього співжиття, увійшли в звичку, побут, свідомість.

План

1. Поняття “обряд”, “традиція”, “звичай”, “ритуал”.
2. Первісні обрядові дійства як основа виникнення свят.
3. Культ природи і стихій у первісному святі.

Практичні заняття до теми 5.2 № 15

Тема: Свята східних слов'ян

Мета: показати студентам, що земля, вода, вогонь були предметами поклоніння давніх слов'ян. Розкрити суть поняття “тотемізм”, “фетишизм”. З'ясувати сутність вшанування священних тварин – бика (тура), ведмедя, вовка, кабана, цапа тощо. Виявити ознаки мисливських “танців” як імітації рухів тварин, маскування та рядження. Вивчити ритуал як різновид звичаю або традиції, обрядова церемонія демонстративного характеру, що здійснюється в урочистій обстановці з метою передачі людям певних соціальних почуттів. Схарактеризувати ритуали в структурі зоофагічних свят. Показати основні функції зоофагічних свят: інформаційну, комунікативну; сприяння усвідомленню значення первісної групової спільноти, її походження, зміцнення широких родинних зв'язків та інтересів. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. З'ясувати особливості свят східних слов'ян.
2. Вивчити поняття “тотемізм”, “фетишизм”.
3. Розкрити суть поняття “зоофагічне свято”, виокремити його функції.
4. Результати практичного завдання семінарського заняття оформити у вигляді есе на тему: «Святкові цикли у слов'ян»
5. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Практичні заняття до теми 5.2. № 16

Тема: Міфологія та обряди в структурі свят давніх слов'ян

Мета: охарактеризувати “виробничі” обряди, їх трансформацію, значення. Показати збирання, мисливство, примітивне землеробство як основні види колективної діяльності давніх слов'ян. З'ясувати виникнення системи антропоморфних міфічних божеств у давніх слов'ян (Перун, Ярило, Сварог, Хорс, Стрибог, Симаргл, Дажбог, Мокош, Велес ін.), влаштування свят на їхню честь. Висвітлити формування свят, пов'язаних з підготовкою до посіву та догляду за урожаєм (зимовий і весняно-літній) і збором урожаю (літній та осінній). Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. З'ясувати, яким чином проявлявся культ природи і стихій у первісному святі.

2. Показати, як вплинуло збирання, мисливство та примітивне землеробство на формування свят давніх слов'ян.
3. Схарактеризувати міфічних істот давньослов'янської культури, на честь котрих були започатковані свята.
4. Результати практичного заняття оформити у вигляді доповіді на тему: «Особливості міфів давніх слов'ян»
5. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.2.

Практичні завдання.

1. Опрацювати лекційний матеріал до теми 5.2.
  2. Використовуючи вказану літературу, підготувати доповідь на тему: “Втілення дохристиянських вірувань східних слов'ян у масових святах”.
- Література: 66, 76, 81–86.*

ТЕМА 5.3. Свята античного світу

Анотація до лекції 5.3. № 1

Тема: Міф як підґрунтя давньогрецьких свят

Еортологія – наука про свята. Масове свято у давніх греків – самостійна, розвинута популярна форма дозвілля. Розквіт масових свят у Давній Елладі як відображення процесу зміцнення суспільних ідеалів. Активність народних мас у давньогрецькому святі. Міф як зібрання переказів про богів і героїв, а також відображення подій суспільного життя. Міфологічна основа свят Давньої Греції. Втілення ідеалу фізичної та духовної гармонії у давньогрецьких святах. Олімпіада як змагання, конкурс, а ще одиниця літочислення, проміжок часу між двома святкуваннями олімпійських ігор, тривалістю в чотири роки.

План

1. Сутність еортології як науки про свята.
2. Міф – основа давньогрецького свята.
3. Державний характер свят давньогрецького полісу періоду розквіту рабовласницької демократії (VI–V ст. до н.е.).
4. Олімпійські ігри, їх зародження й розвиток.

Анотація до лекції 5.3. № 2

Тема: Самобутність давньогрецьких свят

Піфійські, Істмійські, Немейські, Панафінейські ігри – специфіка, присвята відповідним божествам, значення. Міфи про Діоніса як відображення переходу еллінського суспільства від скотарства до землеробства, однією з найважливіших галузей котрого було виноградарство. Діонісії – взірць давньогрецького свята в єдності таких складових частин: *культово-ритуальної* – з жертвопринесенням і урочистою процесією на честь Діоніса; *громадської* – із загальноміськими спортивними змаганнями, пісенними та хореографічними конкурсами; *видовищної* – з виступами професійних акторів, театральними виставами. Виникнення комедії і трагедії. Видовища в давніх греків і

розміщення глядачів у спеціальному кам'яному театрі. Малі або Сільські Діонісії, Лінеї, Анфестерій, Великі Діонісії – свята, що відрізнялись особливою яскравістю, масовістю, ретельною підготовкою, організацією, несли в собі елементи сценарної розробки, режисури. Роль професійних акторів, музикантів, художників, поетів у підготовці й проведенні Діонісій. Скликання народних зборів по закінченні Діонісій, що підбивали підсумки свят, визначали імена переможців. Увіковічення переможців свят в Афінах.

План

1. Зміст і структура давньогрецьких свят (Олімпійські, Панафінейські, Істмійські, Піфійські ігри).
2. Свято Діоніса як взірець організації давньогрецького свята.
3. Професійні актори, музиканти, художники, поети у підготовці й проведенні Діонісій.

Практичні заняття до теми 5.3. № 17

Тема: Свята Давнього Риму

Мета: розкрити суть політики Давньоримської імперії та її втілення в масових святах. Показати, що вислів “Хліба і видовищ!” стало гаслом масових давньоримських свят. Простежити зміну значення поняття “видовище” в давньоримській термінології. Розкрити сутність терміну “Видовище” як синоніма поняття “свято”. Простежити пасивну роль народних мас у святах Давнього Риму. Навчити здобувачів розуміти вплив давньогрецької та етрусської культури на давньоримські видовища. Навчити студентів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. З'ясувати, що фесценіни, ателлани, вистави “мім” мають специфіку запозичення іноземної видовищної культури.
2. Показати, що п'ятилітні ігри є наслідуванням досвіду Олімпійських ігор в проведенні спортивних змагань.
3. Схарактеризувати тріумфи, театралізовані паради, овації, навмахії, гладіаторські бої, поєдинки звіроборців – улюблені видовища давніх римлян.
4. Вивчити римську традицію висміювати полководців у найурочистіші хвилини його життя.
5. Дізнатись про різновиди гладіаторських боїв, їх традиції.
6. Результати практичного завдання семінарського заняття оформити у вигляді доповідей на теми (за вибором студентів): «Втілення вірувань та поклонінь міфічним істотам у давньоримських народних святах: (Флораліях, Фауналіях, Луперкаліях, Лібераліях, святах Фонса)»; «Свято “Сатурналії” як вияв рівності усіх верств населення Давнього Риму, його роль в ослабленні соціального напруження, в об'єднанні антагоністичних груп».
7. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.1.

Опрацювавши лекційний матеріал та запропоновану літературу, підготувати доповіді на такі теми (за вибором студентів): «Специфіка римської традиції в проведенні сатурналій як влаштування пишних видовищ, спортивних і мистецьких змагань, розігрування в театралізованих виставах побутових комедій, обмін подарунками, частування народу різноманітними стравами.

Література: 66, 76, 81–86.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 5

Здобувачі пишуть модульну контрольну роботу на такі теми:

Варіант 1. Політика Римської імперії та її втілення в масових святах.

Варіант 2. Вплив давньогрецької та етрусської культури на видовища давнього Риму.

Варіант 3. Свято “Сатурналії” як вияв рівності усіх верств населення Римської імперії.

Варіант 4. Тріумфи Давнього Риму.

МОДУЛЬ 6. ВИДОВИЩА І СВЯТА В ПЕРІОД XIII – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

ТЕМА 6.1. Подвійний характер масових свят епохи феодалізму

Анотація до теми 6.1. № 1

Тема: Специфіка масових свят в Європі доби феодалізму

Подвійний характер масових свят епохи середньовіччя та Ренесансу в країнах Західної Європи. Існування й боротьба двох груп свят: офіційних і народних. Мета офіційних свят: прагнення переконати народ у вічності й непорушності існуючого ладу, утвердження стабільності, незмінності феодального устрою. Основні види офіційних свят: театралізовані процесії, придворні карнавали, рицарські турніри, кориди, містерії. Особливості проведення масових офіційних міських свят. Придворні свята. Театралізовані свята на воді.

План

1. Подвійний характер свят в епоху феодалізму.
2. Офіційні свята в країнах Західної Європи.
3. Традиційні обряди та ритуали в масових святах.

Анотація до лекції 6.1. № 2

Тема: Сміхове начало народних свят Європи доби феодалізму

Сміхове начало народних свят: народні гуляння, карнавали (соті, свята дурнів, блазнівські пародійні вистави, свята віслюків, фастнахт-шпіль, маскаради тощо). “Орден дурнів”, “Рогоносці”, “Безтурботні хлоп’ята”, “Бадощ” – товариства, що виступали організаторами Свят дурнів, пародійних

маскарадів, які сатирично висміювали релігійну обрядовість, традиції королівського двору. Участь жонглерів, буфонів, гістріонів, шпільманів у народних масових святах. Специфіка проведення Венеціанського карнавалу. Суспільно-політичне спрямування влаштування народних свят. Народження комедії дель арте у вирі карнавальних ігор. Способи організації масового театралізованого дійства епохи феодалізму. Система педжентів (пересувних сцен) як своєрідний пересувний театр. Зосередження дії на центральних площах міста. Використання природних сценічних майданчиків: площ, будівель, брам, альтанок тощо для проведення масових театралізованих вистав.

Лекція до теми 6.1. № 3

Тема: Сміхове начало народних свят Європи доби феодалізму

План

1. Народні свята в країнах Західної Європи.
2. Середньовічна містерія як жанр масового свята.
3. Венеціанський карнавал: від витоків до сьогодення.
4. Бразильський карнавал: історія і сучасність.

Практичні заняття до теми 6.1. № 18

Тема: Свята в Україні доби феодалізму

Мета: навчити здобувачів розуміти сутність офіційних та народних свят в Україні. Показати способи організації театралізованого дійства в Україні доби феодалізму. З'ясувати сутність “цехового свята” в Україні. Навчити розрізняти та характеризувати основні форми народних свят в Україні доби феодалізму. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. Показати специфіку зустрічі Нового року в Україні доби феодалізму.
2. Схарактеризувати Різдвяні свята в Україні.
3. Схарактеризувати колядки та щедрівки.
4. Схарактеризувати народні вистави різдвяного циклу (“Вертеп”, “Коза”, “Маланка”).
5. Результати практичного завдання семінарського заняття оформити у вигляді доповідей на такі теми (за вибором здобувачів): «Весняні календарні свята в Україні (Масляна, Великдень, Зелені свята тощо)»; «Ігрові хороводні веснянки (кругові, ключові) в Україні».
6. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Практичні заняття до теми 6.1. № 19

Тема: Культурне життя феодального міста в Україні

Мета: показати здобувачам формування міських і цехових свят. Розкрити сутність товариських “братчин” на честь церковних свят, подій

виробничого й особистого життя ремісників. Сформувати уявлення про прощальні сходини за померлими, свято Свічки на Семенів День, вогняні ігрища. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. З'ясувати, як організовувались офіційні міські свята в Україні: відвідини великих міст особами царського походження, визначними іноземними гостями, урочистості на честь перемог у битвах тощо. Схарактеризувати влаштування театралізованих вистав, балів знаті та народних гулянь на честь високопоставлених осіб.

2. Визначити специфіку народного театралізованого дійство на свято Івана Купала.

3. Окреслити особливості циклу осінніх календарних свят (Обжинки, Покрова ін.).

4. Результати практичного завдання семінарського заняття оформити у вигляді доповіді на тему: «Організація масових свят силами студентів Києво-Могилянської академії».

5. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 6.1.

Опрацювавши лекційний матеріал та запропоновану літературу, підготувати доповіді на теми (за вибором студентів): «Специфіка студентських вистав різдвяного та великоднього циклу, міраклів, мораліте, інтермедій, рекреацій, історичних драм»; « Становлення та розвиток шкільного театру».

Література: 64, 67, 93, 94,95.

ТЕМА 6.2. Масові свята Європи та США у XVIII – ПОЧАТКУ ХХ століття

Анотація до лекції 6.2. № 1

Тема: Свята на честь великої французької революції 1789–1794 років

Велика французька революція 1789–1794 років як перший поштовх до створення масових політичних свят нового типу. Доповідь Робесп'єра на засіданні Конвенту 7 травня 1794 року “Про ставлення релігійних і моральних ідей до республіканських принципів і Про національні свята” – кульмінація у вирішенні питання організації масових свят. Народні свята на честь революції як складова державної політики, що послідовно проводилась Конвентом.

План

1. Свята на честь Великої французької революції 1789–1794 років.
2. Специфіка “Декадних свят”.
3. Жанри “Декадних свят”.

Анотація до теми 6.2. № 2

Тема: Вплив французьких просвітників на формування свят на честь Великої французької революції 1789–1794 років

Вплив ідей Жана-Жака Руссо та Дені Дідро на формування “Декадних свят”. Роль Луї Давида як художника, сценариста та режисера-постановника в організації свят Республіканської Єдності, Федерації, Вищої Істоти, Розуму інших. Особливості “Плану Давида” та “Деталей церемоній і порядку, якого слід дотримуватись на святі”. Участь французької композиторської, художньої та поетичної шкіл в організації масових свят на честь завоювань революції. А. Гретрі про необхідність масштабних узагальнень, створення символіки та атрибутів народних революційних свят. Активізація учасників свят шляхом спільного виконання гімнів і пісень. Залучення воєнної техніки в проведенні “Декадних свят”.

План

1. Просвітницькі ідеї в контексті свят на честь свят Великої французької революції 1789–1794 років.
2. Творчий вклад Л. Давида в організацію масових свят.
3. «План» Давида і його особливості.

Практичні заняття до теми 6.2. № 20

Тема: Політичні свята Європи та США XIX початку XX століття

Мета: розкрити суть організації перших політичних свят в США та країнах Західної Європи. З’ясувати, як було встановлення в 1889 році Установчим конгресом II Інтернаціоналу Дня святкування міжнародної солідарності. Показати “мирний шлях” західноєвропейських політичних демонстрацій. Розкрити суть висловлень Ромена Ролана про політичні маніфестації 1896–1898 років у Брюсселі, Генті, Шарлеруа. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. Встановити специфіку перших політичних свят у США та країнах Західної Європи.
2. З’ясувати роль Всесвітній конгресу прихильників миру в розвитку політичних свят Європи і США XIX – початку XX століття.
3. Розкрити сутність терміну «маніфестація» та з’ясувати її форми організації і проведення.
4. Результати практичного завдання семінарського заняття оформити у вигляді есе на тему: «Мітинг як форма політичного видовища»
5. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Практичні заняття до теми 6.2. № 21

Тема: Свята в Україні XIX початку XX століття

Мета: розкрити основні форми проведення політичних свят в Україні: маніфестації, мітинги демонстрації. Показати особливості влаштування та проведення перших політичних свят у Києві 1894 року. З’ясувати специфіку

організації політичних демонстрацій, мітингів у Харкові 1900 року. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. Виокремити елементи народного мистецтва в політичних видовищах і святах України.
2. З'ясувати роль пісні в структурі політичного свята.
3. Схарактеризувати специфіку театралізації в політичних видовищах і святах.
4. Показати роль і місце символіки в організації політичних видовищ і свят.
5. Результати практичного завдання семінарського заняття оформити у вигляді есе на тему: «Роль професійного театру у політичних видовищах і святах».
6. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 6.2.

Практичні завдання

Опрацювавши лекційний матеріал і запропоновану літературу, підготувати доповідь на тему: «Визначні французькі поети й композитори і їх роль в організації театралізованих форм дозвілля періоду Великої французької революції»

Література: 65, 70, 71, 80.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 6

Теми для модульної контрольної роботи.

Варіант 1. “Венеціанський карнавал. Від витоків до сьогодення”.

Варіант 2. “Іспанська корида. Трансформація у часі”.

Варіант 3. Роль Києво-Могилянської академії у святотворенні.

Варіант 4. Театралізовані військові паради в контексті масових політичних дійств на честь Великої французької революції.

МОДУЛЬ 7. ВИДОВИЩА ТА МАСОВІ СВЯТА В УКРАЇНІ І СВІТІ

ТЕМА 7.1. Формування вітчизняних свят у першій половині ХХ століття

Анотація до лекції 7.1. № 1

Тема: Вітчизняні свята у 20-х роках ХХ століття

Чіткий політичний зміст і високий громадянський пафос масових свят 20-х років в Україні. Утвердження головних принципів у масових політичних святах 20-х років, взаємодія професійної та самодіяльної творчості. Основні напрями розвитку масового свята в Україні: святкове оформлення побуту, що йде від мас; нові форми масових видовищ; новітні форми професійного мистецтва, пов'язані з обслуговуванням свят художнім виробництвом.

План

1. Провідні форми масових свят 20-х років ХХ в Україні
2. Художні принципи інсценізацій.
3. Професійний театр в системі культурно-мистецького виробництва
4. Провідні режисери і актори в масових театралізованих постановках просто неба.

Анотація до теми 7.1. № 2

Тема: Особливості розвитку масових свят в Україні у 20-х роках ХХ століття

Специфіка формування та розвитку масових свят в Україні. Святкування Днів культури, здійснення масових інсценізацій у Києві, Харкові, Одесі, Катеринославі, Полтаві, Олександрії ін. Існування в масових святах 20-х років ХХ століття двох взаємодоповнюючих ліній.

План

1. Формування і розвиток нових традицій масових свят в Україні в 20-х рр. ХХ ст.
2. Монументальність, масштабність, специфічна символіка, пафос масових свят в Україні в 20-х рр. ХХ ст.
3. Діяльність театру “Народної комедії”.

Практичні заняття до теми 7.1. № 22

Тема 7.1.3. Регламентация святкового життя в Україні в 30-х роках ХХ століття

Мета: розкрити суть розвитку України свят у 30-х роках ХХ століття, пов’язаних з виробничою діяльністю, успіхами в праці, урочистостей на честь випуску першої продукції. Показати зародження відповідного церемоніалу, символіки, атрибути якої поступово вдосконалюються, входять у побут населення України і стають традиційними. Розтлумачити суть змагальної культури у святах 30-х років ХХ століття. Навчити розуміти основні риси виробничої святковості: масовість, колективізм. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. Виявити характерні ознаки вітчизняних масових свят 30-х років ХХ століття.
2. Схарактеризувати трудові свята в Україні 30-х років ХХ століття.
3. З’ясувати, в чому проявлялась недооцінка художньої компоненти в організації та проведенні вітчизняних масових свят 30-х років ХХ століття.
4. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповіді на тему: «Створення в Україні парків культури і відпочинку, їхня роль у розвитку масових свят 30-х років ХХ століття».
5. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Практичне заняття до теми 7.1. № 23
Тема 7.1.4. Масові свята в Україні 1940-х років

Мета: показати відображення теми народного подвигу та мужності у Другій Світовій війні в масових святах України 40-х рр. ХХ століття. Розкрити сутність мітинг-концерту, мітингу-реквієму в структурі масового свята в Україні 1940-х років. Показати розвиток Всесвітніх мистецьких фестивалів і розкрити участь в них українських митців. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. З'ясувати, яким чином і з якою метою було організовано у 1947 року перший Всесвітній фестиваль молоді та студентів у Празі.
2. Показати участь у першому Всесвітньому фестивалі молоді та студентів у Празі українських професійних і самодіяльних колективів.
3. Обґрунтувати роль маніфестації, театралізованих вистав, мітингів-реквіємів у структурі міжнародних фестивалів.
4. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповіді на тему: «Театралізовані військові паради в Україні 1940-х років»
5. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 7.1.

Практичні завдання

Опрацювавши лекційний матеріал і запропоновану літературу, підготувати доповідь на тему: «Розвиток самодіяльної культури в Україні в 1930-х роках».

Література: 65, 67, 69, 86, 94.

ТЕМА 7.2. Розвиток свят в Україні та світі
у другій половині ХХ – початку ХХІ століття

Анотація до лекції 7.2. № 1

Тема: Вітчизняні свята у 50–60-х роках ХХ століття

Театралізовані видовища на стадіонах у 1950-х роках: політичні вистави-мітинги, свята балетного мистецтва, масові гімнастичні виступи, циркові вистави тощо. Святкування ювілейних дат республік радянської країни як особлива риса святкової культури 50–60-х років ХХ ст. Використання засобів кіно в концертах-спектаклях як засобу емоційного впливу на глядача – характерна риса свят вказаного періоду; 1960-ті роки – час зародження Всесоюзних фестивалів театралізованих свят та участь в них українських митців. Свята пісні, музики, танцю, свята-карнавали, свята на честь праці в структурі фестивалів. Зародження жанру дитячого театралізованого концерту у 1960-х роках.

План

1. Роль всесвітніх фестивалів молоді і студентів у розвитку масових свят в Україні 50–60-х років ХХ століття.

2. Театралізація свят як основна тенденція масових свят в Україні 1950–1960-х років.

3. Активізація аудиторії як провідна тенденція масових свят в Україні 1950–1960-х років.

Анотація до лекції 7.2. № 2

Тема: Свята в Україні останньої чверті ХХ – початку ХХІ століття

Специфіка театралізованого концерту як провідного жанру масового свята і видовища в Україні 70–90-х років ХХ століття. Застосування аудіовізуальних засобів кіно в концертах і спектаклях як засобу емоційного впливу на глядача – характерна риса вітчизняних свят. Способи пропагування воєнними ансамблями пісні і танцю патріотичної теми в театралізованих концертах, театралізованих видовищах. Створення нового святкового календаря за часів Незалежності й організація масових свят і видовищ у сучасній Україні.

План

1. Театралізований концерт – провідний жанр масового свята в Україні 70–90-х років ХХ століття.

2. Використання аудіовізуальних засобів кіно в концертах-спектаклях як засобу емоційного впливу на глядача - характерна риса вітчизняних свят.

3. Пропагування воєнними ансамблями пісні і танцю патріотичної теми в театралізованому концерті.

4. Новий святковий календар доби Незалежності і організація свят в Україні.

Практичні заняття до теми 7.2. № 24

Тема 7.2.3. Традиційні свята в країнах Європи

Мета: ознайомити студентів з традиціями святкування Різдва в країнах Східної та Західної Європи, пов'язаних з обрядовою трапезою, обходом будинків з привітаннями, процесіями ряджених тощо. Розкрити особливості проведення календарно-побутових свят східноєвропейськими державами. Показати зародження та розвиток європейських пісенних свят. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. З'ясувати особливості влаштування свят пісні в Австрії, Німеччині, Швейцарії.

2. Виявити що соціальна діяльність є основою свят співу в країнах Балтії.

3. Окреслити традиційні форми та організаційні засади проведення календарних свят в країнах Скандинавії.

4. Результати практичного завдання семінарського заняття оформити у вигляді доповідей на теми (за вибором здобувачів): «Масовий характер і особлива урочистість свята моря, традиційних календарних свят Прибалтійських держав (ліго, іонінес, кучос тощо)»; «Свято святої Бригітти».

5. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Практичні заняття до теми 7.2. № 25

Тема: Традиційні свята народів світу

Мета: показати відродження традиційних мусульманських свят у країнах Середньої Азії. З'ясувати сутність народних гулянь і розваг на руза-хайд і курбан-хайд. Схарактеризувати весняне свято землеробів – навруз-байрам як ознаменування нового року, початку польових робіт. Розкрити суть традиційних календарних свят народів Кавказу, тюркських народів, народів Центральної та Південної Америки, народів Африки, Індії. Навчити здобувачів застосовувати виявлені й самостійно осмислені знання на практиці.

Практичне завдання:

1. З'ясувати характерні риси традиційних мусульманських свят і організацію святкових гулянь біля священних місць або мазарів; обов'язкове влаштування у святкові дні базару, де відбувалась торгівля й змагалися поети, музиканти, співаки, танцюристи, борці, канатохідці тощо; обов'язкове приготування традиційних страв, відвідання гостей і очікування їх).

2. Визначити універсальний характер свят тюркських народів: сабантуй, карга-туй, казомесе.

3. Схарактеризувати Бразильський карнавал як синтез язичницьких і християнських традицій.

4. Розкрити суть свят народів Африки як засіб зміцнення родоплемінних зв'язків.

5. Охарактеризувати ритуально-обрядову культуру свят народів Індії.

6. Результати практичного завдання оформити у вигляді доповідей на тему: «Традиційні календарні свята народів Кавказу: цукер сувар (свято квітів), кару (свято черешні), яран сувар (свято весни)».

7. Практичне завдання виконується індивідуально кожним здобувачем.

Завдання для самостійної роботи до теми 7.2.

Опрацювати лекційний матеріал і зазначену викладачем літературу, підготувати реферат на тему: «Використання засобів кіно в театралізованому концерті. Надбання та прорахунки».

Література: 78, 79, 86, 93, 94, 95.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 7

Теми для модульної контрольної роботи.

Варіант 1. День прапора в Україні.

Варіант 2. Свято конституції в Україні.

Варіант 3. Свято до Дня Незалежності в Україні.

Варіант 4. Свято козацтва в Україні.

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ
(за формами контролю)

Розподіл балів за 5 семестр

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль
1	Відвідування лекцій, участь в аудиторній роботі	1	3 x 1 = 3	4 x 1 = 4	4 x 1 = 4	3 x 1 = 3
2	Практичні заняття	2	4 x 2 = 8	3 x 2 = 6	3 x 2 = 6	4 x 2 = 8
3	Модульна контрольна робота	4	1 x 4 = 4	1 x 4 = 4	1 x 4 = 4	1 x 4 = 4
4	Самостійна робота	5	5	5	5	5
5	Усього за модуль		20	19	19	20
Екзамен: 22						
Усього за семестр: 20+19+19+20+22 = 100 балів						

6 семестр

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття максимальні 4-й модуль	Бали за всі заняття максимальні 5-й модуль	Бали за всі заняття максимальні 6-й модуль
1	Відвідування лекцій, участь в аудиторній роботі	1	4 x 1 = 4	3 x 1 = 3	3 x 1 = 3
2	Практичні заняття	3	3 x 3 = 9	4 x 3 = 12	4 x 3 = 12
3	Модульна контрольна робота	5	1 x 5 = 5	1 x 5 = 5	1 x 5 = 5
4	Самостійна робота	7	7	7	7
5	Усього за модуль		25	27	27
Екзамен 21					
Разом з дисципліни: 25+27+27+21 = 100 балів					

5. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Розділ «Ведучий театральних і концертних програм»

1. Історія виникнення мистецтва ведучого.
2. Види художнього відтворення дійсності.
3. Еволюція концертної діяльності.
4. Спеціалізації ведучих.
5. Ведення академічного концерту.
6. Ведучий-конферансьє естрадного концерту.
7. Ведучий масово-розважальних програм.
8. Ведучий-аніматор.
9. Концертна творчість як різновид професійної діяльності ведучого.
10. Ведучий у ролі режисера та редактора концерту.
11. Психологічна підготовка ведучого.
12. Способи ведення концертів.
13. Ведення концертних програм в академічній манері.
14. Ведення концертних програм в розважально-ігровій манері.
15. Складання ведучим концертної програми.
16. Різноманітність номерів в концерті.
17. Необхідність узгодженості жанрів при організації концертів.
18. Контрастність номерів у концерті.
19. Техніка і культура мовлення ведучого.
20. Методи налагодження живого контакту ведучого з глядачем.
21. Пластичне виховання ведучого.
22. Особливості костюму і одягу ведучого.
23. Головні прийоми і правила ведення концертів.
24. Специфіка оголошення концертних номерів.
25. Робота над складанням тексту оголошень у концерті.
26. Створення образу ведучого.
27. Особливі прийоми виходу ведучого на сцену.
28. Дії ведучого під час виклику виконавців на „біс”.
29. Планшети й папки як допомога ведучому під час концерту.
30. Ведення концертів з-за лаштунків (дикторська робота ведучого).
31. Різноманітні підходи в оголошенні імен артистів-виконавців.
32. Створення специфічної атмосфери спілкування.
33. Імпровізація ведучого під час проведення програми.
34. Відчуття ведучим загального настрою залу.
35. Підготовка глядача для сприйняття наступного номера.
36. Темпоритм у роботі ведучого.
37. Побудова ведучим необхідних мізансцен під час його роботи.
38. Вступна частина концерту і налаштування на неї ведучого.
39. Перший вихід ведучого на сцену.
40. Інтермедії, пародії, репризи, жарти, гуморески, анекдоти ведучого.
41. Власний концертний номер ведучого – його візитна картка.

42. Характерні прийоми ведучого при завершенні концерту.
43. Парний конференс і його особливості.
44. Вимоги та правила, яких повинен дотримуватись конференсьє.
45. Різноманітні святкові заходи, в яких потрібен ведучий.
46. Свято та його особливості.
47. Організація та проведення ведучим конкурсів та фестивалів.
48. Дитячі свята та їх проведення.
49. Ведучий як вихователь при роботі з дитячою аудиторією.
50. Шкільні дитячі програми та специфіка їх проведення.
51. Ведення конкурсно-ігрової програми на дитячому святі.
52. Стиль і манера ведення розважальних програм для дітей, юнацтва та молоді.

Розділ «Видовища та масові свята»

1. Масове свято як особливий тип соціально-культурної діяльності людей.
2. Втілення ідеалу фізичної та духовної гармонії у давньогрецьких святах.
3. Видовища Давнього Риму як відображення державної політики імперії.
4. Роль свята “Сатурналії” в ослабленні соціального напруження й об’єднанні антагоністичних груп.
5. Сміхове начало західноєвропейського народного свята в епоху феодалізму.
6. Особливості офіційних свят доби феодалізму в країнах Західної Європи.
7. Специфіка й особливе призначення обрядів і ритуалів у масовому святі середньовічного європейського міста.
8. Формування культури цехових і міських свят в Україні XIV–XVII століть.
9. Місце народних традицій і фольклору в театралізованих обрядових дійствах “Коза”, “Меланка”, “Вертеп”.
10. Веснянки як формотворчі елементи народних свят календарного циклу. Свято Масляної.
11. Синтез язичницьких і християнських традицій – специфічна ознака Великодніх та Зелених свят.
12. Активізація учасників театралізованого дійства на святі Івана Купала.
13. Особливості “Декадних свят” на честь Великої французької буржуазної революції 1789–1794.
14. Перші пролетарські свята як вияв міжнародної солідарності трудящих.
15. Основні напрями розвитку масових свят у 20-х роках XX століття.
16. Відображення суперечностей часу в масових святах 30-х років XX століття.
17. Воєнна тема в масових святах 40-х років XX століття.
18. Роль Всесвітніх фестивалів молоді та студентів у розвитку масових свят 50-х років XX століття.
19. Жанрово-стилістичне розмаїття масових свят 60–70-х років XX століття.
20. Специфіка традиційних мусульманських свят у країнах Середньої Азії: руза-хайт, курбан-хайт, навруз-хайт.
21. Особливості масових свят народів Прибалтики (свято пісні, традиційні календарні свята: ліго, іонінес, кучос).
22. Роль парків культури і відпочинку в проведенні масових свят.

23. Особливості фізкультурних свят у 30-х роках ХХ ст.
24. Цикл осінніх слов'янських свят (Обжинки, Покрова).
25. М.Бахтін про подвійний характер свят доби феодалізму.
26. Венеціанський карнавал. Від витоків до сьогодення.
27. Містерія як жанр театралізованого дійства у Середні віки.
28. Вплив ідей Ж.-Ж.Руссо та Д. Дідро на формування масових свят на честь французької революції 1789–1794 років.
29. Театралізований концерт – провідний жанр масового свята 60–80-х років ХХ століття.
30. Особливості перших пролетарських свят в Україні.
31. “Червоний календар” як підґрунтя формування революційних свят 20-х років ХХ століття.
32. Естетична своєрідність свят народів Кавказу.
33. Традиційні форми свят народів Скандинавії.
34. Специфіка прадавніх свят східних слов'ян.
35. Луї Давид – сценарист, художник, режисер-постановник революційних свят.
36. Іспанська корида. Сталість традицій.
37. Особливості святкування Різдва в країнах Західної Європи.
38. Міф – основа давньогрецького свята.
39. Бразильський карнавал. Трансформація в часі.
40. Рицарські турніри як складові масового середньовічного свята.
41. Масові інсценізації 20-х років ХХ століття. Надбання й прорахунки.
42. К.Марджанов, М.Петров, С.Радлов – видатні постаті в історії режисури масових свят.
43. Національна своєрідність масових свят Індії.
44. Декади і дні національного мистецтва в структурі масових свят 50–60-х років ХХ століття.
45. О.Я.Алексєєв-Яковлєв – режисер-постановник народних свят кінця ХІХ – початку ХХ століття.
46. Масові свята в Україні на сучасному етапі.
47. Універсальний характер свята Цагалган.
48. Морально-естетичні засади свята Сабантуй.
49. Особливості свят цукер сувар, кару, яран сувар.
50. Специфіка фінського свята святої Бригітти.

ВИМОГИ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Практичні заняття повинні чергуватися з теоретичною підготовкою. Саме на практичних заняттях здобувач демонструє рівень своєї підготовки. Якщо практичне заняття не ситуаційне, а заплановане навчальною програмою, то студенти показують підготовлені дома презентації, доповіді, етюди, мізансцени, власні докази, факти, матеріали щодо підготовки ведучого. За результатами практичної роботи викладач може зрозуміти рівень кожного здобувача не тільки по засвоєнню теоретичного матеріалу і практичної демонстрації вправ, навичок, умінь, а також і рівню самостійної підготовки та кількості опрацьованої літератури та його розуміння професії актора, ведучого

плюс чітке формулювання думок з доказовою базою. Практичні заняття постійно підштовхують здобувача на пошук і творчу діяльність.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

➤ **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
- володіє навичками продюсування сценічних постановок;
- розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

➤ **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
- але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:

- відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
- наявні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок і виправлень;

➤ **Оцінку Е (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:

- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

➤ **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:

- не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність і поверховість;
- не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.

➤ **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену/заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

7.1. Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни (Матушенко В.Б.) :

1. Матушенко В.Б. Загальна методика підготовки концертів і масових свят//Вісник НАКККіМ: наук. журнал. Київ : Міленіум, 2012. № 4. С.98-100.
2. Матушенко В.Б. Роль громадської організації – «Клубу Київських Ведучих» в розвитку діяльності продюсера//Збірник наукових праць. Київ : НАКККіМ, 2013. С. 167-171.
3. Матушенко В.Б. Засоби активізації глядачів при проведенні масово-розважальних програм//Збірник наукових праць. Київ : НАКККіМ, 2014. С. 215-216.
4. Матушенко В.Б. Дипломна робота для студентів – спеціалістів НАКККіМ (для студентів спеціальності 7.020201 «Театральне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих вистав та масових свят»). Київ : НАКККіМ, 2014. 36 с.
5. Матушенко В.Б. Основні особливості естрадного мистецтва//Збірник наук. праць. Київ : НАКККіМ, 2016. С. 25 – 28.
6. Матушенко В.Б. Історія виникнення мистецтва ведучого//Збірник наук. праць. Київ : НАКККіМ, 2017. С.123-126.
7. Матушенко В.Б. Концертний номер як провідний компонент естрадного

- мистецтва // Культура як основа формування української державності: історія, досвід, перспективи: збірник матеріалів II та III Міжнар. науково-прак. конф., м. Київ, 22 серпня 2017р., 21серпня 2018р. / Упор., наук. ред.: С.Садовенко; Переяслав-Хмельницький: ФОП Я.М.Домбровська, 2018. С. 227-237.
8. Матушенко В.Б. Завдання та особливості сучасного естрадного мистецтва// Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: наук. журнал № 40. – Київ : НАКККіМ, 2018. – С.170–178.
  9. Матушенко В.Б. Історія виникнення та джерельна база естрадного мистецтва// Збірник наукових праць/упор. С.Садовенко. Київ: НАКККіМ. 2020. С. 117–121.
  10. Матушенко В.Б. Режисура масово-розважальних програм/програма підвищення кваліфікації працівників галузі культури/розроб В.Б.Матушенко. Київ : НАКККіМ, 2021. 24 с.
  11. Матушенко В.Б. Режисура : методичні рекомендації до підготовки курсової роботи для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»/розроб. В.Б.Матушенко. Київ. 2021. 20 с.
  12. Матушенко В.Б. Розвиток естрадного мистецтва : методичні рекомендації до підготовки курсової роботи для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»/розроб. В.Б.Матушенко. Київ. 2021. 20 с.
  13. Матушенко В.Б. Конферанс та його структура// Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: досягнення, інновації, перспективи. Збірник наукових праць/упор. С.Садовенко. Київ:НАКККіМ, 2022. С. 112-117.
  14. Матушенко В.Б. Відмінності традиційного та сучасного сватання// Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: досягнення, інновації, перспективи. Збірник наукових праць / Упор., наук. ред., відп. за вип. : С. Садовенко. Київ : НАКККіМ, 2022. С. 233-243.
  15. Матушенко В.Б. Положення про творчий проєкт здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти НАКККіМ галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих видовищ та свят», затверджене Рішенням Вченої Ради НАКККіМ 22.02.2022 р., Протокол № 7 та введено в дію наказом ректора НАКККіМ від 24.02.2022 р. № 15-о.

7.2. Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни (Погребняк Г.П.)

16. Погребняк Г.П. Зображальна культура авторського фільму // Сучасні дослідження в галузі культури і мистецтва: збірник матеріалів міжнародної науково-теоретичної конференції, 25.04.2016. Київ: КНУТКіТ імені І.К.Карпенка-Карого. С.57–61.
17. Погребняк Г.П. Творчість режисера-автора на перехресті сценічного та екранного простору // Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали III міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів, 5–6 груд. 2019 р. М-во культ. України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистецтв. Київ: НАКККіМ, 2019. С. 91–92.
18. Погребняк Г.П. Відображення картини світу як проблема авторства // Матеріали VI круглого столу «Теорія і практика екранних мистецтв», 6 січня 2021 р, м. Київ / Упорядники: О. В. Безручко, С. В. Желєзняк. Київ : Видав. центр КНУКіМ, 2021. С. 27–30.
19. Погребняк Г. П. Ідеал людини в інтерпретації режисера-автора // Культура і

мистецтво: сучасний науковий вимір: матеріали IV міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрантів, м. Київ, 4–5 листопада 2021 р. Київ: НАКККіМ, 2021. С. 106–107.

Рекомендовані джерела з розділу «ведучий театральних та концертних програм»

Основна література

20. Арто А. Театр і його двійник /пер. з англ. Р. Осадчук. Київ: Видавництво Жупанського. 2021. 280 с.
21. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 134 с.
22. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навчальний посібник. Київ : НАКККіМ, 2014. 142 с.
23. Веселовська Г.І. Дванадцять вистав Леся Курбаса: [навч. посіб.для вищ. навч. закл. культури і мистецтв]. М-во культури і мистецтв України, Держ. центр театр. мистецтва ім. Л. Курбаса. Київ: ДЦТМ ім. Л. Курбаса, 2004. 238 с.
24. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ: підручник для здобувачів вищої освіти спеціальності 026 Сценічне мистецтво: друге видання з доповненнями. Київ : НАКККіМ, 2020. 364 с.
25. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Львів: Літопис, 1999. 186 с.
26. Гузик В.П., Кудрявцева Н.Б. Комплексний психофізичний тренінг: метод. посібник. Київ: ДАКККіМ, 2005.
27. Горбов А.С. «Режисура видовищно-театралізованих заходів»: навчальний посібник. Фастів : «Поліфаст», 2004. 230 с.
28. Деркач С.М. Особливості режисури масових свят просто неба на сучасному етапі (80–90-ті роки): Автореф. дис. канд. мист.: 17.00.01/Київ. Держ. ун-т культури і мистецтв. Київ,1998. 16 с.
29. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ: підручник для вищих навчальних закладів. Київ : Дакор,2003. 304 с.
30. Зайцев В. П. Майстерність артиста і ведучого: навч. посібник. Київ: НАКККіМ, 2016. 234 с.
31. Іваницький А.І. Українська народна музична творчість (методологія і методика) : навчальний посібник. Київ : Заповіт, 1997. 392 с.
32. Клименко В., Буток В. Ваш вихід, панове, або Акторська майстерність для початківців. Київ : Таксон, 2002. – 236 с.
33. Історія культури України : навчальний посібник. Київ : МАУП. 2002. 256 с.
34. Кужельний О.П. Основи режисури театралізованих видовищ і свят. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів з Грифом МОН України. Київ : НАКККіМ, 2012. 130 с.
35. Лесь Курбас. Спогади сучасників. Київ : Мистецтво. 1969. 124 с.
36. Матушенко В.Б. Мистецтво ведучого та конференс : навчально-методичний комплекс для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності «театральне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих видовищ та шоу-програм». Київ: НАКККіМ. 2014. 76 с.
37. Матушенко В.Б. Режисура масово-розважальних програм : навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності «Театральне мистецтво»

- спеціалізації «Режисер театралізованих видовищ та шоу-програм». Київ : НАКККіМ. 2013. – 60 с.
38. Матушенко В.Б. Розвиток естрадного мистецтва : підручник. Київ : НАКККіМ, 2016. 200 с.
  39. Матушенко В.Б. Організація і методика проведення весільних свят : підручник з грифом МОН України. Київ : НАКККіМ, 2013. 200 с.
  40. Матушенко В.Б. Сучасна теорія і практика режисури : робоча програма навчальної дисципліни. Київ : НАКККіМ. 2023. 49 с.
  41. Митницький Е. Знати, для чого живеш. Київ : Райдуга. 2011. 187 с.
  42. Наулко В.І. Культура і побут населення країни. Київ : Либідь, 1993. 288 с.
  43. Неллі В.О. Про режисуру. Київ : Мистецтво. 1977. 251 с.
  44. Обертинська А.П., Голубцова Л.Ф. Основи режисури театралізованих масових вистав: навчальний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2002.- 87 с.
  45. Словник театрознавчих термінів і понять / укладачі Савченко І., Ліпницька І. Київ: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2021. 144 с.
  46. Френкель М.М. Сучасна сценографія. Київ : Мистецтво. 1980. 249 с.
  47. Френкель М.М. Пластика сценічного простору. Київ : Мистецтво. 1987. 198 с.
  48. Шангіна Є.Ф. Виявлення і розвиток акторських і режисерських здібностей: Методичні рекомендації Є.Ф.Шангіна. Київ : Єдиний Банк Даних «Дебют», 1993. 160 с.
  49. Шарварко Б.Г. Режисура театралізованого масового дійства: Навчально-методичний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2004. 124 с.

Допоміжна література

50. Абрамян В.Ц. Театральна педагогіка. Київ: Лібра, 2016. 224 с.
51. Алексюк А. Загальні методи навчання. Київ: Мистецтво. 2019. 266 с.
52. Барба Е. Паперове каное / пер. з англ. М.Шкарабан. Львів: Літопис, 2001. 288 с.
53. Боплан Г. Л. Опис України (пер. з фран. Я.І.Кравця, З.П.Борисюк). Київ : Наук. думка, 1990. 423 с.
54. Василько В.В. Микола Садовський та його театр. Київ : Мистецтво. 1962. 98 с.
55. Вороний М.К. Театр і драма: Зб. ст. Київ: Мистецтво, 1998. 408 с.
56. Данченко С.В. Бесіди про театр. Київ: Viva Vox, 1999. 217 с.
57. Зайцева І.Є. Сучасний український театр: виклики часу. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір: Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів. Київ: НАКККіМ, 2019. С. 79– 80.
58. Мар'яненко І.О. Сцена, актори, ролі. Київ : Мистецтво. 1964. 124 с.
59. Погребняк Г.П. Духовний світ режисера-автора. До питання підготовки режисерських кадрів // Особливості хореографа в сучасному соціокультурному просторі: Зб.матеріалів II Всеукраїнської науково-творчої конференції, Київ,19 травня 2014. Київ: НАКККіМ, 2014. С. 23-26.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

60. Конституція України: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
61. Закон України Про вищу освіту <http://fedmet.org/analytics/zakon-ukraini-pro-vishhu-osvitu/>

Рекомендовані джерела з розділу «Видовища та масові свята»

Основна література

62. Балущок В. Обряди ініціацій українців та давніх слов'ян. Львів. Нью-Йорк, 1999.
63. Білик І. Аксиоми недоведених традицій. Київ, 2006.
64. Богород А. Ідеологічна боротьба навколо писанки // Сварог. 1996. Вип. 4.
65. Богород А. Піст оглашених // Сварог 1997. Вип.6.
66. Богород А. “Старий” Новий рік // Сварог. 1998. Вип.7.
67. Богород А. Календар в історії народів // Сварог. 1999. Вип.5.
68. Войнович В. Українська міфологія. Київ, 2003.
69. Войнович В. Міфи та легенди давньої України. Тернопіль, 2005.
70. Воропай О. Звичаї нашого народу: у 2-х томах. Київ, 1991.
71. Гаївки, веснянки, ігри та забави на Великодні свята – Записані на Галичині. Галич, 1992.
72. Гнатюк В. Нарис української міфології. Львів, 2007.
73. Донченко Н. Мистецтво гри. Київ : Мистецтво, 1999.
74. Етнографія України /за ред. Макарчика С. Львів, 2004.
75. Євнух В., Трощанський В. Етнонаціональна структура сучасного українського суспільства: деякі аспекти систематичного бачення її розвитку. Київ, 2008.
76. Історія української культури: в 5-ти т. Київ, 2001.
77. Климець Ю. Купальська обрядовість на Україні. Київ, 1990.
78. Клочек Г. Світ Велесової книги. Кіровоград, 2007.
79. Кожолянко Г. Етнографія Буковини. Чернівці, 2001.
80. Курочкін О. Українські новорічні обряди: “Коза” і “Маланка”. Опішне, 1998.
81. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. К., 2006.

допоміжна література

82. Обертинська А. Історія масових свят. Київ : ДАКККіМ, 1999.
83. Орел Л. Україна в обрядах на межі тисячоліть. Київ, 2001.
84. Плачинда С. Лебедія. Київ, 2006.
85. Скуратівський В. Русалії. Київ, 1996.
86. Скуратівський В. Святвечір. Київ, 1999.
87. Словник античної міфології. Київ, 2000.
88. Сосенко К. Культурно-історична постать староукраїнських свят Різдва і Щедрого Вечора. Київ, 2004.
89. Стельмахович М. Народна педагогіка. Київ, 1985.
90. Стрижак О. Кельти і Україна // Наука і культура. Україна. Київ, 1998.
91. Шарварко Б. Режисура театралізованого масового дійства. Київ : ДАКККіМ, 2004.
92. Шаян В. Українська символіка. Канада, 2008.
93. Шилов Ю. Джерела Київ, 2003.
94. Шокало О. Свято весни. Великдень; свято літа, Маковія та ін. //Українознавство. Київ, 1998.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

95. Міністерство культури та інформаційної політики України [сайт]. URL: <https://mkip.gov.ua/>